

de traiquerins que venen per vendre "obra aspra", cànsters, marraixons i cadu-fols per les sènies. Aquests mercaders, tot i que han degut pagar el portatge, és a dir, el dret d'entrada de mercaderies al poble, s'en van amb la cua entre cames, per què tot plegat apenes si han pogut vendre gairebé res. ¡Altra vegada serà, que li anem a fer!

A mitja vesprada hi ha un juí a la casa de la vila (avui, qui ho dirie, convertida en un modern "pub"), on té la cort el justícia. Aquest mateix justícia, que actúa en nom i representació del Mestre té clar el veredict: Marquetó Pastor, serà declarat convicte d'haber furtat uns diners de la casa de n'Arnau Narbona, i la pena, a banda de la calònia (multa) econòmica, deu d'ésser exemplar, puix se li tallarà la mà ("ma scapçalada", diu el document). Al mateix temps, als baixos de la casa la vila, el mustaçaf encarregat dels pesos i mesures, controla amb la vista fixa a la romana, el pes de la llana que uns masovers li porten a "lo florenti". Tanmateix li espera una bona estona de feina, puix hi acudeixen també uns veïns per tractar amb ell de l'enderroc d'unes cases adosades a la murà i, com és natural, les queixes i els greuges hi són nombrosos i gens fàcils de resoldre: ja se sap, l'ajuntament vol pagar poc i els veïns s'avaloten.

Va trancurrint sossegadament la vesprada, quan arriben, poc a poquet, alguns amb feixuga càrrega al llom, els camperols que tornen al poble. D'altres, es quedaran a pernoctar a llurs terres si resten molt lluny del poble. Però, tothom qui vullga dormir a casa, sap ben bé que al pondre's el sol deu estar dins la vila.

Aleshores, la campana de l'església sonarà amb el toc "del seny del lladre", i l'agutzir, amb el mateix plàcid caminar emprat pel matí -és l'anar del qui sap que no hi ha massa pressa-, tancarà les portes de la murà i es distribuïran les guaites o vedalers que s'encarregaran de vigilar des d'els merles de la murà qualsevol tipus de perill. A partir d'aleshores, quan ja és de nit fosc, tothom que vullga eixir de casa ho haurà de fer portant una tea encesa, segons prescriuen les ordinacions municipals. Però, tampoc és cosa de rondar massa. L'endemà hi ha que alçar-se en jorn i la vetlla

està renyida amb la matinada. Promptet, a la màrrega de palla, que després de la dura jornada, semblarà com si fos de ploma.

I així un dia després l'altre, dins d'un ritme que tant sols trencaràn les jornades festívoles de la Mare de Déu d'agost, de Setembre o potser el Nadal i Corpus, on s'alternaran "les luminaries, professons i misses" amb les corregudes de bous, celebrades d'immemorial.

EUGENI DIAZ MANTECA

